

Frans verdient beter!

1. **GEDETAILLEERDE OPBOUW VAN BASISKENNIS.** De aan vaardigheden onderliggende basiskennis grammatica en woordenschat Frans moeten geëxpliciteerd worden in een duidelijk gearticuleerde en gedetailleerde opbouw (van het basisonderwijs tot en met het laatste jaar van het secundair onderwijs) en ingebouwd worden in de leermiddelen.

Leerkrachten van de hogere graden stellen vast dat de basiskennis grammatica en woordenschat Frans niet voldoende beheerst wordt door de leerlingen. Die basiskennis moet duidelijk geëxpliciteerd worden en voldoende herhaald (en geëvalueerd) worden doorheen de jaren.

De grammaticale basiselementen komen, zoals de eindtermen dat voorschrijven, allemaal aan bod bij de voorbereiding van de taaltaken maar worden onvoldoende herhaald/ingeoefend/verankerd. Zeker in de 3de graad van het secundair onderwijs wordt al die basiskennis verondersteld 'gezien' te zijn, en dus ook beheerst te worden, wat niet het geval is. Als die kennis, voor zover die wel al verankerd is na de 2de graad, niet herhaald wordt in de 3de graad, gaat veel, zoniet alles opnieuw verloren.

2. **EXPLICIETE EVALUATIE VAN BASISKENNIS.** De basisgrammatica en – woordenschat moeten elk jaar opnieuw expliciet geëvalueerd worden tijdens het schooljaar én in de eindexamens.

Leerlingen zijn gewoon geworden aan een systeem waarbij de nadruk te sterk ligt op de vaardigheden (de uitvoering van de taaltaak) en te weinig op de inzet van de onderliggende kennis. Zij worden vaak in grote mate beoordeeld op hun vaardigheden en nauwelijks op hun kennis, en hebben daardoor een fout beeld van hun niveau. Wanneer in het hoger onderwijs wel rekening gehouden wordt met de veronderstelde onderliggende kennis, stellen ze vast dat die onderliggende kennis niet/onvoldoende verankerd is, wat tot grote frustraties leidt.

Leerkrachten zouden dus op het einde van elke graad of bij het begin van elke volgende graad moeten kunnen 'meten' hoeveel van die onderliggende kennis echt beheerst wordt door de grote meerderheid van de leerlingen. Wat beheerst wordt, kan kort herhaald worden; wat niet beheerst wordt, vraagt dan meer tijd en meer oefening. Dat is een investering die in principe afneemt naarmate leerlingen vorderen in het secundair onderwijs, op voorwaarde dat leerkrachten vanaf het eerste jaar opbouwen en remediëren waar nodig.

3. **KLEINE KLASSEN.** In het secundair onderwijs moeten middelen vrijgemaakt worden voor kleinere klassen voor Frans zodat tijdens de voorziene uren differentiatie naar boven én naar beneden mogelijk is.

Het is onmogelijk om een taal die nagenoeg niet aanwezig is in de buitenschoolse context van jongeren, aan te leren en voldoende in te oefenen in groepen van 20 à 25 leerlingen. In kleinere klassen is er meer tijd per leerling voor het systematisch inoefenen van zowel kennis als vaardigheden, en kan er meer gedifferentieerd worden. Zo zullen meer leerlingen de eindtermen halen: zowel de grote groep "gemiddelde" leerlingen die de eindtermen gewoon niet

halen in het huidige systeem, als groepen met specifieke uitdagingen, zoals dyslectici voor wie Frans vaak heel moeilijk is, en leerlingen die door specifieke factoren niet voldoende voorkennis Frans hebben, zoals bv. ex-OKAN leerlingen. Bovendien kunnen leerlingen die goed zijn in Frans in kleinere klassen meer uitgedaagd worden dan in grotere klassen.

4. EEN ONVOLDOENDE VOOR HET SCHOOLVAK FRANS NEMEN WE ERNSTIG(ER). Een onvoldoende voor het schoolvak Frans moet de schoolloopbaan mee bepalen.

In sommige scholen wordt een tekort voor Frans gemakkelijker door de vingers gezien dan een tekort voor andere vakken met hetzelfde aantal lesuren. Daarbij komt dat de richtingen moderne talen niet zelden gebruikt worden als vangnet voor leerlingen die in een STEM-richting zwakker presteren, wat niet de bedoeling kan zijn.

5. VOLDOENDE LESUREN. Zeker geen vermindering van het aantal lesuren.

Frans is overduidelijk aanwezig op de arbeidsmarkt maar nagenoeg afwezig in de dagelijks leefwereld van jongeren. Een vermindering van het aantal lestijden Frans staat haaks op de nood aan betere taalvaardigheid Frans. Gezien Frans amper aanwezig is in de buitenschoolse context van jongeren is het behoud van het aantal lesuren een minimumvoorwaarde. Een vermindering van de lestijden Frans - zoals nu al in een aantal scholen in de eerste graad secundair onderwijs - is niet aan de orde.

6. NOOD AAN VAKLEERKRACHTEN FRANS IN HET BO. In het basisonderwijs moet Frans door een expertleerkracht gegeven worden; in de lerarenopleiding (professionele bachelor) moeten voor het vak Frans meer opleidingsuren voorzien worden dan in het huidige systeem het geval is.

Het niveau Frans in het basisonderwijs is vaak té laag (leerlingen moeten enkel kopiërend kunnen schrijven, Frans wordt soms gegeven door leerkrachten die zelf de taal onvoldoende machtig zijn), waardoor de overgang naar het secundair onderwijs moeilijk is, vooral voor leerlingen die thuis geen steun krijgen. Dit probleem stelt zich ook in de 1ste (soms ook nog in de 2de) graad van het secundair onderwijs.

In heel wat scholen blijkt de instructietaal niet de doeltaal te zijn.

De Franse les in het basisonderwijs moet gegeven worden door een expertleerkracht (zoals de leerkracht L.O.) die zelf graag en goed Frans geeft.

7. De herwaardering van Frans moet eveneens kaderen binnen een BREDERE STRATEGIE om het onderwijs van het Nederlands én de andere vreemde talen op te waarderen.